

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
Rozdział 1: OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MYŚLI ALEKSANDRA DUGINA	17
1.1. Ewolucja poglądów i działalności Aleksandra Dugina.	19
1.1.1. Ewolucja ideologiczna i polityczna	20
1.1.2. Ewolucja intelektualna i działalność akademicka.	22
1.1.3. Poglądy religijne Dugina.	26
1.2. Główne elementy intelektualnego systemu Dugina.	28
1.2.1. Ląd i Morze, Rzym i Kartagina	31
1.2.2. Eurazjatyzm i antyokcydentalizm	36
Rozdział 2: KONCEPCJE CYWILIZACJI	41
2.1. Fukuyama czy Huntington: krytyka zachodniego spojrzenia na współ- czesne przemiany cywilizacyjne	44
2.1.1. Rasizm gnozeologiczny.	46
2.1.2. Cywilizacja jako kluczowe pojęcie nowego porządku światowego	
2.2. Aplikacja koncepcji Huntingtona do specyfiki cywilizacyjnej Rosji ..	48
2.2.1. Użyteczność i ograniczenia koncepcji Huntingtona z rosyj- skiego punktu widzenia.	50
2.2.2. Trzy problemy Huntingtonowskiego spojrzenia na Rosję	51
2.3. Duginowska koncepcja cywilizacji	54
2.3.1. Geneza cywilizacji	55
2.3.2. Istota cywilizacji.	59

Rozdział 3: ROSJA JAKO CYWILIZACJA	63
3.1. Cywilizacja rosyjska i możliwość jej konceptualizacji	63
3.1.1. Podstawy: słowianofilstwo i eurazjatyzm	64
3.1.2. Wyjątkowa nauka dla wyjątkowej cywilizacji	68
3.2. Kluczowe elementy strukturalne cywilizacji rosyjskiej	70
3.2.1. Ponadczasowość	71
3.2.2. Niepojmowalność	73
3.2.3. Agrarność	74
3.2.4. Prawosławie	75
3.2.5. Tradycjonalizm	76
3.3. Społeczno-polityczne znaczenie koncepcji cywilizacji rosyjskiej	77
3.3.1. Polityka wewnętrzna — izolacja	78
3.3.2. Polityka zagraniczna — imperializm	79
 Rozdział 4: WYMIARY ROSYJSKIEJ ODRĘBNOŚCI: CZŁOWIEK, KULTURA, WARTOŚCI	 83
4.1. Rosyjski człowiek	84
4.1.1. Elementy kultury Zachodu przeciwne rosyjskiej koncepcji człowieka	85
4.1.2. Istota rosyjskiej antropologii	87
4.2. Rosyjska kultura	91
4.2.1. Odrębność kulturowa w warunkach „świata wielobiegunowego”	91
4.2.2. Odrębność kulturowa wobec presji Zachodu	95
4.3. Rosyjskie wartości	97
4.3.1. Rosja jako kraj tradycyjnych wartości	99
4.3.2. Rosyjska wyższość moralna	102
 Rozdział 5: ROSYJSKA MISJA DZIEJOWA — SAKRALIZACJA PAŃSTWA I WŁADZY PAŃSTWOWEJ	 109
5.1. Ku relegitymizacji władzy politycznej w Rosji	110
5.1.1. Odrzucenie zachodnich wzorców życia politycznego	111
5.1.2. Ideologiczne tło rosyjskich struktur władzy	113

5.2. Trzeci Rzym — wyjątkowość i misja Rosji	115
5.2.1. Geneza koncepcji Trzeciego Rzymu	116
5.2.2. Znaczenie koncepcji Trzeciego Rzymu	118
5.3. Bogonośna wspólnota — sakralizacja narodu i społeczeństwa	120
5.3.1. Antropologia prawosławna i rosyjska polityka	121
5.3.2. Polityczna aplikacja koncepcji „bogonośności”	123
Rozdział 6: ROSYJSKA MISJA DZIEJOWA — HISTORIOZOFICZNA INTERPRETACJA IDEOLOGII RADZIECKIEJ	127
6.1. Rewaloryzacja rosyjskiej misji dziejowej po upadku Związku Radzieckiego	127
6.1.1. ZSRR a misja dziejowa Rosji	128
6.1.2. Ambiwalentna ocena ZSRR	131
6.2. Główne aspekty obcości marksizmu wobec „rosyjskiego logosu”	134
6.2.1. Antyteologiczność a „bogonośność”	135
6.2.2. Kolektywizm a wspólnotowość	136
6.2.3. Postęp a tradycja	139
6.2.4. Inspiracje dla rosyjskiej ideologii państwowej	141
Rozdział 7: HISTORIOZOFIA RELIGIJNA	145
7.1. Punkty wyjściowe historiozofii Dugina	146
7.1.1. Zakorzenie historyczno-ideologiczne	146
7.1.2. Manichejska tradycja religijno-duchowa	149
7.2. Manicheizm i „bogonośność”	152
7.2.1. Przekształcenia ruskiego manicheizmu	153
7.2.2. Idea „bogonośności”	155
7.2.3. Zsekularyzowana „bogonośność” według Dugina	158
7.3. Eschatologizm	161
7.3.1. Trzy koncepcje ruskiego eschatologizmu	161
7.3.2. Duginowska reinterpretacja eschatologizmu	164

7.4. Kulminacja Duginowskiej historiozofii — konflikt rosyjsko-ukraiński	166
7.4.1. Konflikt rosyjsko-ukraiński jako agresja Zachodu przeciwko cywilizacji rosyjskiej	166
7.4.2. Jedność cywilizacyjna Rosji i Ukrainy	169
7.4.3. Afirmacja wojny	173
ZAKOŃCZENIE	177
BIBLIOGRAFIA	183
Pisma i wypowiedzi A.G. Dugina	183
Refleksja nad myślą A.G. Dugina i materiały do jego biografii intelektualnej	184
Literatura przedmiotu	185
Pozostała literatura oraz wypowiedzi publicystyczne	192
Wykorzystane publikacje autora	196
INDEKS OSOBOWY	197